

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **E. M.**, zastoupený JUDr. Pavlem Knítem, advokátem se sídlem Údolní 5, Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 2. 2015, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 21. 4. 2016, č. j. 33 Ad 10/2015 – 39,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalované **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná v záhlaví popsaným rozhodnutím k námitkám žalobce změnila prvostupňové rozhodnutí ze dne 12. 9. 2014, č. j. X tak, že pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), ve znění účinném do 31. 12. 2009 se žádost účastníka řízení o plný invalidní důchod zamítá.

[2] Podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Blansko ze dne 22. 8. 2014 k datu 7. 11. 2001, od něhož žádal žalobce přiznání plného invalidního důchodu, nebyl plně ani částečně invalidní. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce (organický psychosyndrom, resp. organická duševní porucha lehkého stupně bez závažných poruch kognitivních funkcí, v oblasti myšlení, nálady a emocí i chování) od 7. 11. 2001 do 31. 12. 2009 odpovídal postižení uvedenému v kapitole V., položce 1, písm. a) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31. 12. 2009 (dále jen „vyhláška č. 284/1995 Sb.“) s mírou poklesu pracovní schopnosti ve výši 15 %. Od 1. 1. 2010

do 24. 2. 2011 posudek stanovil míru poklesu pracovní neschopnosti 20 %. Ode dne 25. 2. 2011 byl žalobce shledán invalidním v prvním stupni s trvalou platností, přičemž mu byla stanovena diagnóza paranoidní poruchy osobnosti s mírou poklesu pracovní schopnosti 40 %.

[3] Žalovaná v odůvodnění napadaného rozhodnutí při hodnocení skutkového stavu uvedla, že k datu, od něhož žádá žalobce plný invalidní důchod (tedy od 7. 11. 2001), nesplňoval podmínky vzniku nároku na plný invalidní důchod podle § 38 zákona o důchodovém pojištění ve znění účinném do 31. 12. 2009. Přestože byl žalobce ode dne 25. 2. 2011 uznán invalidním v prvním stupni, nelze jeho námitkám vyhovět a přiznat mu invalidní důchod, neboť nesplňuje jednu z podmínek pro přiznání invalidního důchodu. Ze spisové dokumentace totiž vyplývá, že žalobce je od 1. 2. 2003 poživitelem starobního důchodu přiznaného podle § 31 zákona o důchodovém pojištění.

[4] Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce včasnou žalobu, ve které namítal, že odmítnutí přiznat mu plný invalidní důchod vychází z dlouhodobě nesprávně určené diagnózy. S tímto se žalobce potýká již od roku 2001, kdy byla nesprávně při posuzování jeho onemocnění diagnóza určena, což se promítá do hodnocení jeho zdravotního stavu po dobu 14 let. Nesprávně stanovená diagnóza měla vliv i na výpočet jeho starobního důchodu. V důsledku chybné diagnózy byl u zaměstnavatele přeřazen na méně placenou práci, což ovlivnilo stanovení výše jeho starobního důchodu oproti tomu, kdyby byl uznán plně invalidním, a toto nesprávně určení diagnózy jej doprovází doposud. Dodává, že posudkový lékař zcela odhlíží od jeho diagnózy organického psychosyndromu s deteriorací IQ a únavového syndromu, což dle odd. G – Stavů po úrazech, pol. 1, písm. d) vyhlášky č. 284/1995 Sb., znamená snížení jeho schopnosti soustavné výdělečné činnosti v rozmezí 50 – 70 %.

II. Shrnutí rozsudku krajského soudu

[5] Žalobu krajský soud zamítl jako nedůvodnou.

[6] Krajský soud nechal pro účely řízení o žalobě vyhotovit posudek Posudkové komise ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“). Z posudku PK MPSV ze dne 10. 9. 2015 vyplývá, že v období od 7. 11. 2001 až do 31. 12. 2009 je třeba hodnotit zdravotní stav žalobce jako organický psychosyndrom bez závažných poruch kognitivních funkcí v oblasti myšlení, nálady a emocí i chování. Stav vnitřního hydrocefalu žalobce, který si přivodil dopravní nehodou v roce 1997, byl stabilizovaný a bez progresu. PK MPSV proto hodnotil zdravotní stav žalobce ve shodě s lékařem OSSZ i žalované na horní hranici pásma pro lehkou poruchu podle kapitoly V., položky 1, písm. a) s poklesem schopnosti soustavné výdělečné činnosti ve výši 15 %. V období od 1. 1. 2010 hodnotila PK MPSV zdravotní stav žalobce opět v souladu s lékařem OSSZ i lékařem žalované jako organický psychosyndrom, neboť psychologická vyšetření neprokázala těžší stupeň organicity. Proto posudková komise hodnotila dle platné legislativy zdravotní stav podle kapitoly V., položky 1b) jako lehké postižení myšlení, nápadný odklon od normy, dysfunkce zhoršující sociální přizpůsobivost s ohledem na průkaz středně těžké organicity ve složce výkonové, a nikoliv celém globálním sledovaném spektru, hodnoceno na horní hranici procentní sazby ve výši 20 %. Komise neshledala podklady pro další procentní navýšení.

[7] Krajský soud se vzhledem k žalobním námitkám zabýval pouze správností závěrů žalované ve vztahu k období od 7. 11. 2001 do 24. 2. 2011, neboť žádná ze žalobních námitek žalobce nemířila vůči hodnocení zdravotního stavu žalobce po 25. 2. 2011.

[8] V odůvodnění rozsudku soud konstatoval, že pojištěnec měl dle zákona o důchodovém pojištění ve znění účinném do 31. 12. 2009 nárok na plný invalidní důchod, jestliže se a) stal plně invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku plné invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku nebo b) plně invalidním následkem pracovního úrazu.

[9] Podle soudu není mezi stranami sporu o tom, že žalobcův zdravotní stav je dlouhodobě velmi nepříznivý, přičemž se v průběhu let zhoršoval, a žalobce je řadu let v psychiatrické péči. Sporným je způsob, jakým je zdravotní stav žalobce opakovaně a dlouhodobě hodnocen orgány lékařské posudkové služby. Krajský soud posudkové hodnocení PK MPSV (která dospěla ke shodným závěrům jako lékař OSSZ a žalovaná) žalobcova zdravotního stavu v období od 7. 11. 2001 do 24. 2. 2011 považuje za dostatečně přesvědčivé, úplné a bezrozporné, přičemž má za to, že se PK MPSV dostatečně vypořádala i s vlivem následků úrazů mozku.

[10] Krajský soud dodal, že pokud žalobce namítal, že v důsledku jeho chybné diagnózy byl u zaměstnavatele přerázen na méně placenou práci, což ovlivnilo stanovení výše jeho starobního důchodu oproti tomu, kdyby byl uznán plně invalidním, uvádí, že tyto námitky míří již mimo rámec předmětu přezkumu v této věci. Ačkoliv krajský soud rozumí subjektivním pocitům žalobce, který se cítí být postupem svého bývalého zaměstnavatele poškozen a ukřivděn, nemohl k těmto faktorům nijak přihlídnout z hlediska hodnocení zákonnosti napadeného rozhodnutí žalované. Podpůrně proto odkazuje na konzistentní názor Nejvyššího správního soudu, podle něhož se při určování poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti vychází ze zdravotního stavu doloženého výsledky funkčních vyšetření, nikoliv ze subjektivních pocitů a stesků žalobce (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2009, č. j. 4 Ads 81/2009 – 46).

[11] Krajský soud dospěl k závěru, že žalobce nenaplnil podmínky přiznání plného ani částečného invalidního důchodu v rozhodné době podle zákona o důchodovém pojištění v tehdejší znění. Proto zamítl jeho žalobu jako nedůvodnou.

III. Důvody kasační stížnosti

[12] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[13] Stěžovatel nejprve obsáhle shrnuje řízení před správním orgánem, lékařské posudky i rozsudek krajského soudu. Poté uvádí, že soud nesprávně vyhodnotil skutková zjištění a učinil tak chybný závěr. Stěžovatel má za to, že stav popsáný v posudku ze dne 10. 9. 2015 je stavem odpovídajícím jeho potížím a správnému zařazení. Podřazení jeho potíží pod Alzheimerovu chorobu jej v životě a společnosti distancovalo. Domnívá se, že správné určení jeho stavu a správné stanovení jeho invalidity by mohla zvrátit obnova řízení a mohl by tak docílit napravení pochybení a domáhat se náhrady škody z titulu nesprávného úředního postupu.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti a je projednatelná.

[15] Kasační stížnost není důvodná.

[16] Co se týče stěžovatelova návrhu na provedení obnovy řízení, uvádí soud následující. Obnovu řízení před správním orgánem upravuje § 100 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Podle odst. 2 daného ustanovení lze „[...] podat žádost o obnovu řízení u kteréhokoliv správního orgánu, který ve věci rozhodoval, a to do 3 měsíců ode dne, kdy se o důvodu obnovy řízení dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne právní moci rozhodnutí.

[17] Z uvedeného ustanovení je patrné, že příslušným k projednání návrhu na obnovu řízení je příslušný správní orgán, který ve věci rozhodoval, tedy žalovaná. Nejvyšší správní soud se proto tímto návrhem stěžovatele dále nezabýval.

[18] K námitce, že byl nesprávně posouzen stěžovatelův zdravotní stav, resp. míra snížené pracovní schopnosti, Nejvyšší správní soud konstatuje, že se jedná o stěžovatelův subjektivní pocit, který je však v rozporu se třemi shodujícími se objektivními posouzeními odborných lékařů a PK MPSV. V této souvislosti soud odkazuje na rozsudek ze dne 14. 3. 2007, č. j. 3 Ads 93/2006 - 88, ve kterém kasační soud konstatoval, že „[b]yl-li zdravotní stav žalobce posouzen dvěma posudky posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, shodně uzavřenými s tím, že pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobce činí 35 %, a nikoli - pro plnou invaliditu potřebných - minimálně 66 % (§ 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění), nemá subjektivní přesvědčení žalobce, že je „stoprocentně invalidní“ oporu ve výsledcích dokazování.“ V tomto případě tedy není možné přisvědčit stěžovateli, že krajský soud nesprávně hodnotil stěžovatelův zdravotní stav, neboť z posudku PK MPSV ze dne 10. 9. 2015, posudku lékaře OSSZ v Blansku ze dne 22. 8. 2014, jakož i z posudku lékaře žalované ze dne 18. 11. 2014 vyplývají totožné závěry, které odůvodňují závěr žalované, že stěžovatel od 7. 11. 2001 do 24. 2. 2011 nesplňoval podmínky pro přiznání byť i částečného invalidního důchodu.

[19] K tomu je třeba poznamenat, že sám stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že posudek PK MPSV ze dne 10. 9. 2015 stanovil jeho stav správně tak, že odpovídá jeho skutečným zdravotním potížím a správnému zařazení. Nejvyššímu správnímu soudu proto není zcela jasné, jaký závěr krajského soudu stran svého zdravotního stavu považuje stěžovatel za nesprávný, pokud sám aprobejuje závěry posudku PK MPSV, ze kterého vycházel krajský soud. Stěžovatel nadto nevznesl ani žádné námitky, které by shora zmíněným shodným posudkům vytýkaly konkrétní vady, případně nedostatek jejich přesvědčivosti, srozumitelnosti úplnosti či celistvosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011 - 43) a které by tak mohly vzbudit pochybnosti o závěrech obsažených v posudcích.

[20] Tato kasační námitka tedy není důvodná.

[21] Namítá-li stěžovatel, že jeho potíže byly nesprávně diagnostikovány jako Alzheimerova choroba, nemá tato skutečnost oporu ve spise. Ze všech předložených posudků totiž naopak vyplývá, že u stěžovatele bylo pouze vysloveno podezření na Alzheimerovu chorobu, toto podezření však nebylo následnými psychologickými a psychiatrickými vyšetřeními prokázáno. Ani tato námitka není důvodná.

[22] Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že žalovaná správně posoudila zdravotní stav stěžovatele, a to ke dni vydání svého rozhodnutí. Krajský soud se dostatečně vypořádal s žalobními námitkami stěžovatele a řádně zdůvodnil své závěry.

V. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[23] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost podle § 110 odst. 1 in fine s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[24] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch. Žalované, které by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. září 2016

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu